

İSTANBUL BAROSU İNSAN HAKLARI MERKEZİ
TOPLUMSAL OLAYLARA MÜDAHALE VE GÖZALTI TAKİP ALT ÇALIŞMA GRUBU
İSTANBUL EMNİYET MÜDÜRLÜĞÜ
İNSAN HAKLARI GÖZLEM RAPORU

25.06.2023 Tarihli Gözlemlere Dair:

Kamuoyundan gelen talep ve olası bir gözaltı durumunda gözlem yapılmasına dair Baro Başkanlığına gelen talep üzerine Merkezimiz Yürütme Kurulu tarafından Merkezimin bu yıl kurulan Toplumsal Olaylar alt çalışma grubuna 25 Haziranda yaşanabilecek olası yakalama ve gözaltı işlemlerine ilişkin destek çağrısı yapılmıştır. Çağrıya yanıt veren üyelerimiz emniyetteki gözaltı işlemlerine gözlemci olarak katılmışlardır.

Onur Yürüyüşü etkinliklerine ilişkin yapılan gözaltı işlemlerine dair ihbar ulaşması üzerine İstanbul Barosu İnsan Hakları Merkezi üyeleri İstanbul Emniyet Müdürlüğü'ne süreci gözlemlemek ve gözlem notlarının tutulması amacıyla gitmiştir. Toplam gözaltı sayısının 113 olduğu bildirilmiştir. Merkez üyeleri tarafından 32 şüphelinin ifadesi sırasında gözlemlerde bulunulmuştur. Görüşme yapılan şüphelilerin tamamı ters kelepçe uygulanarak gözaltına alındıklarını beyan etmişlerdir. Gözlem sırasında bileklerinde beyanları ile uyumlu izler olduğu tespit edilmiştir.

Gözaltına alınan 31 kişi ile gözlem amaçlı doğrudan görüşme sağlanmış, 1 kişinin ise avukat görüşü ve ifade alımı sonrasında müdafii ile görüşme sağlanmıştır. Yakalama anından itibaren yaşandığı iddia edilen veya belirtilen hak ihlalleri kayıt altına alınmıştır. Beyanlar doğrultusunda kayıt altına alınan tespitler aşağıdaki gibidir;

17 (on yedi) şüphelinin yakalama sırasında kolluk personeli tarafından darp edildiği iddiası mevcuttur. 1 (bir) şüphelinin başına yakalama sonrası muayene esnasında dikiş atıldığı ve darp ile uyumlu iz görüldüğüne dair gözlemci beyanları kayıt altına alınmıştır.

1 (bir) şüphelinin gözaltı aracında kolluk personeli tarafından sürütme suretiyle taciz edildiği iddiası kayıt altına alınmıştır.

4 (dört) şüpheli kendileriyle yapılan görüşme sırasında, gözaltı aracı içerisinde ve alanda yakalama sırasında kolluk personeli tarafından sözlü tacize uğradıklarını beyan etmiştir.

1 (bir) şüpheli yakalama sırasında oluşan darp izlerini muayene sırasında hekimin kayıt altına almaktan imtina ettiğini ve muayeneye kolluk personelinin katıldığını beyan etmiştir.

1 (bir) şüpheli kendisi ile yapılan görüşme sırasında, yakalama sırasında cep telefonunun kolluk personeli tarafından incelendiğini beyan etmiştir.

2 (iki) şüpheli kendisi ile yapılan görüşme sırasında, gözaltı aracı içerisinde kolluk personeli tarafından darp edildiğini beyan etmiştir.

5 (beş) şüpheli kendileriyle yapılan görüşme sırasında, gözaltı aracı içerisinde ve alanda kolluk personeli tarafından tehdit ve hakarete maruz bırakıldıklarını beyan etmişlerdir.

13 (on üç) şüpheli, gözaltında tutulduğu süreçte tuvalet ihtiyacını gidermek istediğinde kendisine kolluk personeli tarafından izin verilmediğini, uzun süre açta ve susuz bekletildiklerini beyan etmiştir.

Yukarıdaki sayısal veriler Merkezimize ulaşan ve İHM adına gözlemci olarak bulunan üyelerimizin, şüphelilerin beyanları doğrultusunda tutmuş oldukları gözlem tutanaklarına dayanarak oluşturulmuştur. İşbu rapor, şüpheliler, müdafileri ve gözlemci üyelerimiz tarafından tutulmuş tutanak verileri ile tespit edilen ihlallerin sayısallaştırılması vasıtasıyla kamuoyunu bilgilendirme amacıyla oluşturulmuştur. Kamuoyuna saygıyla duyurulur.

Gösteri yürüyüşü katılımcıları tarafından yakınılan şikayetlerin, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 11., Anayasanın 34. maddesinde düzenlenen "Toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkı" ile 2911 Sayılı Kanun 3.maddesinde barışçıl nitelikli toplantı ve gösteri yürüyüşlerinin düzenlenmesinin izne bağlı olamayacağı kuralına; Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 3.maddesi, Anayasanın 17. maddesinde düzenlenen "işkence, eziyet, aşağılayıcı ve kötü muamele yasağı"nın ihlalini teşkil edebilecek nitelikte olabileceği değerlendirilmektedir.

İstanbul Barosu İnsan Hakları Merkezi